

Список використаних джерел:

1. Закус І. М., Постой Г.Г. «Джаз в Україні: музиканти та перспективи розвитку імпровізаційної музики», Київ, 2017. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/137.pdf> (дата доступу: 10.11.2021).
2. Лошков Ю. І. «Інфраструктура джазового виконавства в Україні», Харків, 2019. URL: <https://visnik.org/pdf/v2019-03-06-Loshkov.pdf> (дата доступу: 10.11.2021).

Качай О.О.,

студент IV курсу факультету мистецтв ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Піхтар О.А., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

РІЗНОМАЇТТЯ ОБРОБОК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ В РЕПЕРТУАРІ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАСЛУЖЕНОГО АКАДЕМІЧНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ ІМ. Г.Г.ВЕРЬОВКИ

Дослідження народного хорового співу в Україні має велике значення для розвитку національного музичного мистецтва.

Ще в античні часи Аристоксен казав, що «тіло очищує лікування, а душу – музика, як мистецтво співу зі словом» [2].

Хорове виконавство в Україні має прадавню історію і сягає часів Київської Русі, коли різноманітні за змістом і музично-поетичних образах пісні виконувались хором. Т. Смирнова слушно зазначає, що «Характерна відмінність українського народного хору – це органічне поєднання його з танцювальною групою та оркестром українських народних інструментів» [5, с. 66]. До репертуару народного хору входять пісні без супроводу, пісні з інструментальним супроводом та пісні з танцями, хороводи.

Значна роль в професійному хоровому мистецтві нашої держави належить Національному заслуженому академічному українському народному хору імені Г. Г. Верьовки. Це високопрофесійний художній колектив, чия багатолітня просвітницька діяльність сприяє долученню глядачів і слухачів до традиційної української культури. Самобутній народний колектив є улюбленим дітищем, гордістю та візитною карткою нашої країни. За своє існування колектив дав понад тисячу концертів у більш ніж 60 країнах світу [6].

Вивчення діяльності хору ім. Г. Верьовки останнім часом здійснювали українські вчені: О. Горбенко [1], П. Павлюченко [3], О. Скопцова [4], Т. Смирнова [5]. Як стверджує П. Павлюченко «Виконавський репертуар колективу є одним з найвагоміших чинників його художньої цінності,

відповідності локальним виконавським традиціям та регіональним особливостям певного регіону» [3, с. 547].

Спирання на український музичний фольклор, народну виконавську традицію та академічну традицію обробки фольклорного мелосу є провідними ознаками композиторського стилю Г. Г. Верьовки, а згодом і його послідовників – керівників Національного хору ім. Г. Верьовки: Анатолія Авдієвського та Зеновія Корінця.

Г. Верьовка та А. Авдієвський – це справді унікальні творчі особистості. Їх багаторічна диригентська діяльність суттєво вплинула на розвиток хорового мистецтва і його популяризацію не тільки в Україні, а й за її межами.

Основу репертуару хору становлять пісні українського фольклору, а також інших народів, багато з них – в обробці Г. Верьовки. Для нього були характерні такі прийоми, як спів низького жіночого голосу, чергування двоголосся з унісонами, октавні розгалуження, паралелізми квінт, терцій, тризвуків, застосування принципу варіаційно-фактурного гармонійного розвитку, прийомів підголоскової техніки, елементи тембральної поліфонії.

Згодом репертуар хору поповнився творами Б. Лятошинського, Л. Ревуцького, М. Лисенка та інших композиторів. Григорій Гурійович Верьовка – талановитий хормейстер, диригент, композитор і дослідник українського музичного фольклору. Він першим увів у народний хор жіноче академічне сопрано, завдяки чому колектив зміг виконувати «Щедрика» і «Дударика» Леонтовича та інші академічні твори.

У творчому доробку уславленого колективу безліч різножанрових композицій: історичні думи, чумацькі та козацькі пісні та танці, хорові жартівливі сценки, обрядову лірику, а також сучасні пісенспіви.

Форми виконання відзначаються різноманітністю: хоровий спів, сольний та ансамблевий співи, використання жіночого та чоловічого хорового співу, поєднання хорового співу та інструментального звучання ансамблю бандуристів (оркестру народних інструментів) та ін.

О. Скопцова наголошує, що особливе місце в репертуарі хорового колективу посідають обробки та аранжування українських народних пісень, здійснені Г. Верьовкою, в яких спостерігаємо глибоке відчуття композитором природи українського мелосу, особливостей мелодичного голосоведення, ладової специфіки. Г. Верьовка використовує в обробках заспів низького жіночого голосу, що характерно для жанру української ліричної пісні, чергування двоголосся з унісонами, октавні розгалуження, паралелізми квінт, терцій, тризвуків, як наприклад, у піснях «Десь поїхав син», «Ой як стало зелено», «Шахтарочка» та ін. [4, с. 672].

У поліфонічних обробках Г. Верьовка вдається до гуртових «підхватів», підголосків типу «виводчик» та «горяк», імпровізаційних розспівів основного наспіву з поступовим розгалуженням на два, три, чотири і більше голосів та з епізодичним злиттям в унісон, як наприклад, у піснях «Туман яром, туман долиною», «Чи ти чула, молода дівчина», що притаманно народній виконавській традиції Центральної України [4, с. 672].

Таким чином, Національний заслужений академічний український народний хор імені Г. Г. Верьовки – взірцевий приклад хорового колективу, що зберігає та примножує багатолітні традиції народного співу. Мелодійні музичні твори, незабутні танці та захоплюючий фольклор створюють унікальний, неповторний стиль та манеру. Самобутність і народний спів поєднуються з високохудожнім та професійним виконанням. Різноманітність голосів, емоції, душевна відкритість вражає глядачів під час концертних програм своєю неповторністю і назавжди залишається в їх серцях.

Список використаних джерел:

1. Горбенко О. І. Хормейстерська діяльність Анатолія Авдієвського: поєднання народної та академічної манер співу// Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. – 2019. № 2 (43). – С.118-130.
2. Музыкальный энциклопедический словарь. URL: <http://www.music-dic.ru/index-music-keld/slovar-a.html>. (дата звернення: 10.11.2021).
3. Павлюченко П. Г. Особливості репертуару українського народного хору під керівництвом Григорія Верьовки// Молодий вчений. – 2018. – № 2 (2). – С. 547-549.
4. Скопцова О. М. Новаторська діяльність Г. Верьовки як фундатора професійного народного хорового виконавства України// Молодий вчений. – 2017. – № 11 (51). – С. 670-673.
5. Смиронова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): навч. посіб. – Вид. 3-тє, доп. – Харків: ХНПУ, «Федорко», 2018. – 212 с.
6. VERYOVKA: офіційний сайт. URL: <https://veryovka.com/history/>. (дата звернення: 10.11.2021).

Мартінова М.М.,

студентка IV курсу факультету мистецтв ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Піхтар О.А., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ПРИЗМ ПІСЕННОЇ ТВОРЧОСТІ ІРИНИ КИРИЛІНОЇ (НА ПРИКЛАДІ ПІСНІ «ЛЕЛІЧА ДОЛЯ»)

Як нам всім відомо, українська земля багата на талановитих митців, творців, поетів та насамперед музикантів та композиторів. Серед відомих у світі видатних українських композиторів має своє місце творчість Ірини Кириліної.